

Från trycket 10 september 1985
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Avdelningen för arbetsmarknadsstatistik, Funktionen löner privat sektor
Förfrågningar Lars Erik Lindholm, Anna-Greta Abrahamsson, tfn 08 - 783 46 68, 783 46 73
Serie Am - Arbetsmarknad ISSN 0082-0237
Tryck SCB-tryck, Örebro 1985

Arbetskostnadsindex för industritjänstemän 1984

LABOUR COST INDEX FOR SALARIED EMPLOYEES IN MINING, QUARRYING AND MANUFACTURING, IN 1984

SAMMANFATTNING

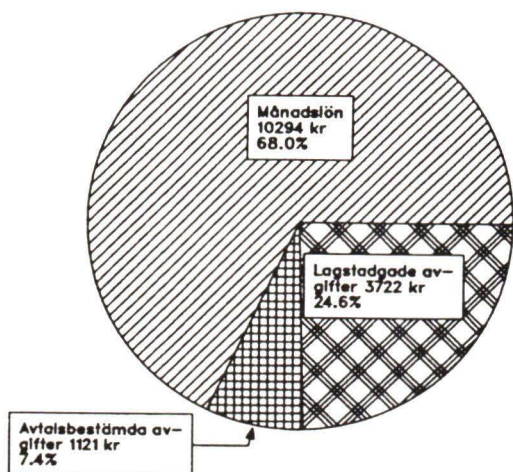
Här presenteras SCBs årliga beräkning av arbetskraftskostnader för tjänstemän inom industri (SNI 2+3, Gruvor, mineralbrott, tillverkningsindustri). Beräkningarna grundar sig på den årliga mätningen av lönenivån för tjänstemän i augusti 1984 samt beräkningar av kostnaderna för lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifter, som 1984 uppgår till 47,1 procent.

SCB utarbetar sedan länge kvartalsvisa indexserier för industriarbetare. En genomsnittlig årlig arbetskostnadsindex för industriarbetare beräknas på basis av de kvartalsvisa beräkningarna (tabell 3). Gemensamt basår är 1980.

Av diagrammet nedan framgår för industritjänstemän den totala arbetskraftskostnadens fördelning på månadslön och arbetsgivaravgifter.

SAMMANSÄTTNING AV ARBETSKRAFTSKOSTNADEN FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN 1984

Total kostnad 15 137 kr

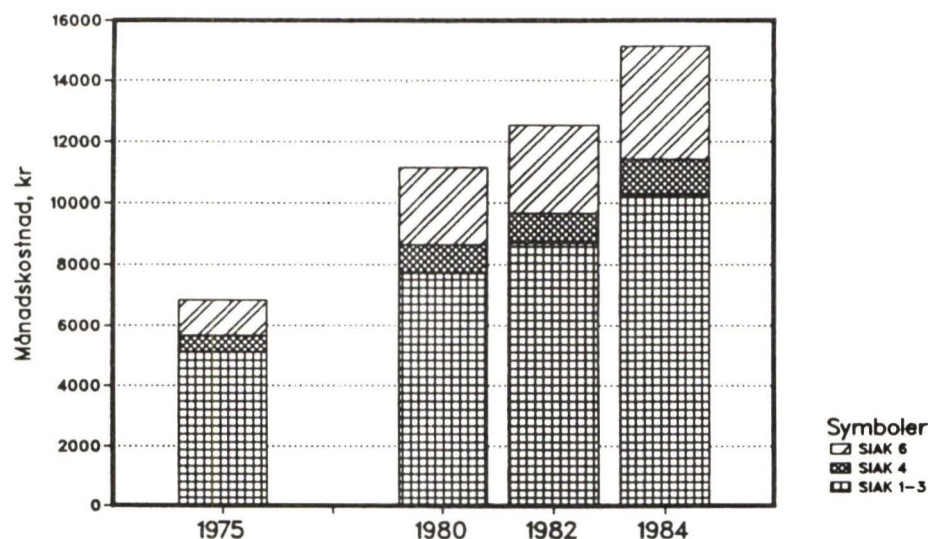

I diagrammet nedan visas kostnadsutvecklingen med fördelning på månadslön (SIAK 1-3), avtalsenliga (SIAK 4) och lagstadgade (SIAK 6) arbetsgivaravgifter.

Arbetskraftskostnaden per månad, som 1975 var 6 842 kr och 1980 var 11 156 kr, har för 1984 beräknats till 15 137 kr, en ökning med 36 procent från 1980.

Från 1983 till 1984 är ökningen 1 337 kr och efter justering för förändring av arbetstider och arbetsgivaravgifter innebär det en ökning med 11,2 procent. 911 kr av höjningen beror på en ökning av månadslönen och 426 kr på en ökning av de lagstadgade och avtalsbestämda arbetsgivaravgifterna.

ARBETSKOSTNADSUTVECKLING 1975 - 1984 INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

BAKGRUND

Behovet av en index för tjänstemän som mäter utvecklingen av företagens arbetskraftskostnader har länge varit starkt uttalat.

En arbetskostnadsindex som utöver lönekostnader även omfattar avtalsbestämda och lagstadgade arbetsgivaravgifter har sedan år 1967 utarbetats av SCB för industriarbetare. En beskrivning av beräkningsmetoder m m har publicerats i SM Am 1974:39. Indexen publiceras fyra gånger per år och beräknas för mittmånaden i varje kvartal. Indexen bygger på kostnaden per timme.

Lönestatistik för industritjänstemän utarbetas en gång per år (augusti) och indexen har därför utformats som en årlig beräkning av arbetskostnadsutvecklingen i genomsnitt per månad. I det följande lämnas en beskrivning av indexens innehåll och beräkningsmetoder m m.

VAL AV BASÅR

Beräkningar av industritjänstemännens arbetskraftskostnader har gjorts för varje år från 1975, vilket tidigare var tänkt som basår. I enlighet med internationella och nationella rekommendationer för bl a ekonomisk statistik har år 1980 valts som basår. För att erhålla en längre tidsserie redovisas här även åren 1975-79.

KOSTNADSELEMENT

De kostnadselement (utöver lönekostnader) som ingår och deras storlek i procent av avgiftsunderlaget året 1984 framgår av förteckning på sidan 6. Kostnadselementen beskrivs med koder och benämningar enligt Svensk standard för indelning av arbetskraftskostnader m m (SIAK). I indexberäkningarna ingår inte kostnader för utbildning, sjuk- och hälsovård samt övrig personalsocial service (SIAK 5), inte heller kostnadsersättningar (SIAK 8).

UNDERLAG FÖR INDEXBERÄKNINGARNA

LÖNERKOSTNADER (SIK 1-3)

I indexen ingående lönekostnader baseras på uppgifter om den genomsnittliga månadslön som redovisas i SCBs årliga statistik för tjänstemän inom industrin avseende augusti månad (Se Am 18 SM 8502). Uppgifterna avser överenskommen månadslön inklusive ett beräknat årsgenomsnitt för naturaförmåner, provision, tantiem, premielön o d. Hänsyn tas inte till eventuellt utgående ersättningar för övertidsarbete, inte heller till avdrag vid frånvaro.

För deltidsanställda har utgående månadslöner omräknats att motsvara lön för heltidsanställda. Detta har skett med ledning av uppgifter om veckoarbetstidens längd för individen och arbetstidens längd för heltidsanställda i den bransch där personen arbetar.

Den utveckling som lönekostnaderna ger uttryck för återspeglar branschens genomsnittliga löneutveckling och kan påverkas av strukturella förändringar i statistikmassan.

AVTALSBESTÄMDA OCH LAGSTADGADE ARBETSGIVARAVGIFTER (SIK 4 OCH 6)

Som underlag för beräkning av arbetsgivaravgifternas storlek ligger de uppgifter om avgiftsuttag i procent av avgiftsunderlaget som lämnats av de myndigheter, organisationer och liknande som administrerar trygghetssystemet. Underlaget möjliggör schablonmässiga beräkningar av avgifter enligt samma modell som används vid beräkning av arbetskostnadsindex för industriarbetare (se SM Am 1984:6.2).

METOD FÖR BERÄKNING AV AVGIFTERNAS STORLEK

Med ledning av uppgifter om avgiftsuttag och efter fastställande av avgiftsunderlagets storlek beräknas avgifterna i kronor per månad. Fr o m år 1976 är avgiftsunderlaget (utom för ATP-avgiften) lika med månadslönen (Y), som den definierats ovan. Före år 1976 togs i vissa fall hänsyn endast till löner upp till 7,5 x basbeloppet. För att korrigera för lönedelar överstigande maximigränsen har en korrigeringsfaktor (K_{AT}) använts, som beräknats enligt följande:

$$K_{AT} = 1 - \frac{\text{Lönedelar överstigande } 7,5 \times \text{basbeloppet för hel- och deltidsanställda}}{\text{Total lönesumma för hel- och deltidsanställda}}$$

Vid beräkning av ATP-avgiften tas hänsyn till maximigränsen och här görs även ett basbeloppsavdrag (B). Formeln för beräkning av ATP-avgiften är t o m 1981 således:

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times \frac{K \times (12 Y - B)}{12 \times AT}$$

För övriga avgifter är fr o m 1976 (ATP-avgiften fr o m 1982) avgifterna beräknade enligt följande

$$\text{Avgiftsuttag i \%} \times Y$$

KORRIGERING FÖR ARBETSTIDSFÖRÄNDRINGAR

För industriarbetarna bygger beräkningarna av företagens arbetskraftskostnader på genomsnittlig lön per arbetad timme. Beräkningen av företagens arbetskraftskostnader för industritjänstemännen baseras däremot på en genomsnittlig stipulerad månadslön per stipulerad arbetstid och ger en tämligen god skattning av den verkliga månadslönen per faktisk arbetstid. Korrigering för eventuella arbetstidsförändringar för tjänstemännen måste därför göras, varför det beräknade indextalet multipliceras med den förändring i den genomsnittliga månadsarbetstiden som skett sedan föregående år. Följande formel används:

$$\text{Index år } t = 100 \times \frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}} \times \frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$$

där $\frac{M-TID_{t-1}}{M-TID_t}$ utgör korrigeringsfaktorn för förändring i arbetstiden

från år t-1 till år t och $\frac{M-LÖN_t}{M-LÖN_{t-1}}$ visar utvecklingen av arbetskraftskostnaderna per månad under samma period.

Den genomsnittliga månadsarbetstiden (M-TID) för industritjänstemän beräknas enligt följande:

M-TID = (Antal dagar under året minus antal semesterdagar, lördagar och söndagar, övriga helgdagar och andra lediga dagar) x beräknad dag-arbetstid / 12.

Vid beräkning av dagarbetstiden används SCBs beräkningar av den genomsnittliga ordinarie veckoarbetstiden för heltidsanställda industritjänstemän.

Då underlag för beräkning av antalet semesterdagar saknas ingår i beräkningarna samma antal semesterdagar oberoende av befattnings- och år. Åren 1975-1977 har antalet dagar antagits vara 20, under följande år 25.

ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

Tabell 1 visar arbetskraftskostnaderna per månad för industritjänstemän inom olika näringsgrenar med fördelning på olika kostnadselement 1984. Motsvarande beräkningar har gjorts för varje år från 1975.

I tabell 2 visas indextal för summan av samtliga i indexen ingående kostnadselement med basåret 1980=100. Här har även arbetstidsförändringar beaktats. Åren 1975-1979 har även medtagits i denna tabell. Som framgår har kostnadsutvecklingen varit relativt likformig i de olika branscherna.

Arbetsgivaravgifterna i procent av månadslönen är oförändrat mellan 1983 och 1984 (47,1 procent). 1975 var avgifterna 34,9 procent och 1980 44,2 procent.

ÅRLIG ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRIARBETARE

För att underlätta för dem som har behov av att följa den årliga utvecklingen av arbetskraftskostnaden för industriarbetare har en genomsnittsberäkning gjorts för resp år på bas av den kvartalsvisa indexserien som därefter kedjats till basåret 1980. Indexen redovisas i tabell 3. Även här har åren 1975-1979 tagits med.

SAMMANVÄGNING TILL EN GEMENSAM INDEX FÖR INDUSTRIANSTÄLLDA

Någon sammanvägning av indextalen för industriarbetare respektive industritjänstemän kommer inte att publiceras.

Om det i något sammanhang föreligger behov av en gemensam index kan en sammanvägning göras enligt följande:

$$\text{Indextal år } t = \frac{L_A \times I_A + L_T \times I_T}{L_A + L_T}$$

där L_A = lönesumma för industriarbetare

L_T = lönesumma för industritjänstemän

I_A = indextal år t för industriarbetare

I_T = indextal år t för industritjänstemän

Lönesummorna kan t ex hämtas ur SCBs årliga industristatistik där lönesummor finns med fördelning på arbetare och tjänstemän. Arbetsgivaravgifter ingår inte i dessa belopp. 1983 utgjorde arbetarnas lönesumma 60 procent och tjänstemännens 40 procent av den totala lönesumman inom SNI 2+3.

Sammanvägning kan också ske med kvoter som passar det egna företags situation.

INDEX-BENÄMNING

För att underlätta hänvisning till rätt indexserie i olika sammanhang införs beteckningen AKT (Arbetskostnadsindex för tjänstemän). Tillsammans med sifferkoden enligt Svensk standard för näringsgrensindelning (SNI) skulle AKT 2+3 betyda Arbetskostnadsindex för tjänstemän i Gruvor, mineralbrott och tillverkningsindustri, 1980=100.

På motsvarande sätt kan beteckningen AKA användas för den årliga arbetskostnadsindexen för arbetare, 1980=100.

SUMMARY

Statistics Sweden has calculated a labour cost index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing, AKT.

Calculations will be made yearly based on the monthly salary of August each year and include taxes and compulsory fees determined by the size and/or composition of the labour force. The year 1980 is put as a basis (100).

The Swedish Standard Industrial Classification of All Economic Activities (SNI) is used.

The quarterly labour cost index for workers in mining, quarrying and manufacturing is transformed into a yearly index, AKA (1980=100).

FÖRTECKNING ÖVER ARBETSKRAFTSKOSTNADER SOM INGÅR VID BERÄKNING AV ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR INDUSTRI TJÄNSTEMÄN

List of labour costs used at the calculation of the Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

SIAK beteckning ¹	Benämning	Contents	Avgiftsuttag, % 1984
1, 2, 3	Månadslön	Monthly salary	
42	Kostnader för kompletterande pensionsförmåner ² därav	Costs of negotiated pension benefits ² of which	9,6
43	Andra kollektiva avgifter	Other collective premiums	
432	Grupplivförsäkringsavgifter (TGL)	Group life insurance premiums	0,3
433	Avgångsbidragsavgifter, Trygghetsfond (AGE)	Severance payment premiums	1,0
434	Avgifter till trygghetsförsäkring (TFA)	Security insurance premiums	0,05
601	Sjukförsäkringsavgift	Health insurance contribution	9,5
602	ATP-avgift	Contribution to the national supplementary pensions scheme	10,0
605	Lönegarantiavgift	Bankruptcy wage guarantee levy	0,2
606	Arbetarskyddsavgift	Industrial safety contribution	0,155
607	Folkpensionsavgift	Contribution to the national basic pension scheme	9,45
609	Avgift till vuxenutbildningen	Adult training contribution	0,25
611	Delpensionsavgift	Contribution to the national scheme for part-time pensions	0,5
612	Avgift till barnomsorgen	Child welfare contribution	2,2
613	Arbetsskadeförsäkringsavgift	Contribution to the occupational injury insurance	0,6
614	Arbetsmarknadsavgift	Labour market contribution	1,3
616	Allmän löneavgift	General wage tax	2,0

1) Swedish standard classification of labour costs.

2) Pensionskostnader utöver avgifter enligt SIAK 602, 607 och 611. - Costs for pensions excl. SIAK 602, 607 and 611.

Tabell 1 ARBETSKRAFTSKOSTNADER PER MÅNAD FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI MED FÖRDELNING PÅ SIAK-OMRÅDEN OCH NÄRINGSGRENAR 1984
Labour costs for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing in 1984

Näringsgren (SNI)	SIAK-område														
	1-3	42	43	601	602	605	606	607	609	611	612	613	614	616	Summa
	Genom- snitt- lig må- nadslön	Kompl pen- sions- förmå- ner	Andra kol- lekti- va av- gifter ¹	Sjuk- förs- avgift	ATP- avgift	Löne- garan- tiav- gift	Arbets- skydds- avgift	Folk- pens- avgift	Avgift till vuxen- utbildn	Del- pens- avgift	Avgift till barn- omsorg	Arbets- skade- försäkr avgift	Arbets- mark- nads- avgift	Allmän löne- avgift	Summa arbets- krafts- kostnad
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	10 294	988	133	978	1 029	21	16	973	26	51	226	62	134	206	15 137
2 Gruvor och mineralbrott	10 735	1 031	137	1 020	1 074	21	17	1 014	27	54	236	64	140	215	15 785
3 Tillverkningsindustri	10 289	988	133	977	1 029	21	16	972	26	51	226	62	134	206	15 130
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	9 635	925	126	915	964	19	15	911	24	48	212	58	125	193	14 170
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	9 365	899	124	890	937	19	15	885	23	47	206	56	122	187	13 775
33 Trävaruindustri	9 384	901	124	891	938	19	15	887	23	47	206	56	122	188	13 801
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	10 323	991	133	981	1 032	21	16	976	26	52	227	62	134	206	15 180
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	10 669	1 024	137	1 014	1 067	21	17	1 008	27	53	235	64	139	213	15 688
342 Grafisk industri, förlag	10 089	969	131	958	1 009	20	16	953	25	50	222	61	131	202	14 836
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	10 745	1 032	137	1 021	1 075	21	17	1 015	27	54	236	64	140	215	15 799
36 Jord- och stenvaruindustri	10 159	975	132	965	1 016	20	16	960	25	51	223	61	132	203	14 938
37 Järn-, stål- och metallverk	10 689	1 026	137	1 015	1 069	21	17	1 010	27	53	235	64	139	214	15 716
38 Verkstadsindustri	10 360	995	134	984	1 036	21	16	979	26	52	228	62	135	207	15 235

1) Här ingår tjänstegrupplivförsäkring, avgångsersättning samt trygghetsförsäkring vid arbetsskada.

Tabell 2 ARBETSKOSTNADSINDEX FÖR TJÄNSTEMÄN INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKT)
Labour Cost Index for salaried employees in mining, quarrying and manufacturing

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	60,4	68,0	77,0	83,7	90,6	100	107,5	111,9	122,6	136,3	144,6
2 Gruvor och mineralbrott	62,3	70,4	78,7	86,1	90,4	100	106,0	107,6	116,1	133,3	141,7
3 Tillverkningsindustri	60,3	67,9	77,0	83,7	90,6	100	107,6	112,0	122,7	136,4	144,6
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	60,3	67,9	76,8	83,7	91,0	100	107,1	111,6	124,2	135,9	144,6
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	58,9	66,5	75,9	83,5	90,3	100	108,7	112,5	122,9	136,4	145,0
33 Trävaruindustri	59,3	67,0	76,1	83,7	89,9	100	108,0	111,7	123,4	136,2	143,6
34 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri, grafisk industri	60,1	68,0	77,1	84,0	90,8	100	108,5	112,6	123,9	137,0	146,4
341 Massa-, pappers- och pappers- varuindustri	60,2	68,5	77,1	83,3	90,9	100	107,6	111,4	123,4	136,7	145,5
342 Grafisk industri, förlag	59,7	66,9	76,5	84,3	90,0	100	108,9	113,3	124,4	137,2	147,6
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast och plast- varuindustri	58,9	66,7	75,6	82,7	89,9	100	108,0	113,4	126,7	139,5	148,2
36 Jord- och stenvaruindustri	59,8	67,8	77,1	83,9	91,2	100	107,0	111,6	124,8	137,4	143,4
37 Järn-, stål- och metallverk	60,4	69,0	77,6	83,4	91,3	100	107,3	111,2	123,8	135,3	141,4
38 Verkstadsindustri	61,1	68,5	77,3	84,0	90,6	100	107,2	111,7	120,9	135,4	143,5

Tabell 3 ARBETSKOSTNADINDEX FÖR ARBETARE INOM INDUSTRI, 1980=100 (AKA)
Labour Cost Index for workers in mining, quarrying and manufacturing, 1980=100 (AKA)

Näringsgren (SNI) Branch	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
2+3 Gruvor och mineralbrott samt tillverkningsindustri (exkl statliga verkstäder m m)	58,4	67,3	74,3	82,6	90,5	100	110,2	118,2	127,5	141,3
2 Gruvor och mineralbrott	61,2	71,0	77,4	82,5	92,4	100	110,6	121,6	127,2	142,4
3 Tillverkningsindustri	58,4	67,2	74,3	82,5	90,4	100	110,2	118,2	127,5	141,3
31 Livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksindustri	58,5	68,3	75,0	83,4	91,0	100	111,8	119,8	129,0	140,4
32 Textil-, beklädnads-, läder- och lädervaruindustri	56,4	64,9	72,6	82,0	90,4	100	110,0	117,2	127,0	139,5
33 Trävaruindustri	58,8	66,6	74,5	82,9	90,7	100	110,3	117,3	127,0	140,3
34 Massa-, pappers- och pappersvaruindustri, grafisk industri	56,6	65,4	73,1	81,1	88,8	100	109,3	114,6	124,8	139,3
341 Massa-, pappers- och pappersvaruindustri	56,8	65,2	74,2	80,6	88,3	100	110,0	116,0	127,2	142,6
342 Grafisk industri, förlag	56,3	65,7	74,4	81,8	89,8	100	108,3	112,6	121,4	134,0
35 Kemisk industri, petroleum-, gummivaru-, plast- och plastvaruindustri	56,7	66,1	73,1	81,7	89,3	100	110,8	116,6	127,5	140,9
36 Jord- och stenvaruindustri	57,9	65,6	73,2	81,7	89,6	100	110,3	118,1	128,0	140,6
37 Järn-, stål- och metallverk	59,7	68,7	74,4	82,2	90,2	100	109,8	117,1	126,4	140,1
38 Verkstadsindustri	59,3	68,0	75,1	83,2	91,1	100	110,0	119,4	128,3	142,7